

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Jiřího Čurdy a soudců JUDr. Jiřího Macka a JUDr. Romana Horáčka, Ph.D., ve věci žalobce: **LEGO JURIS A/S**, se sídlem Koldingvej 2, Billund DK-7190, Dánsko, zastoupeného JUDr. Karlem Čermákem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Praha 5 – Smíchov, Elišky Peškové 735/15, proti žalovanému: **Česká pirátská strana**, se sídlem Praha 4 – Michle, U Botiče 1390/3, IČO: 71339698, zastoupenému Mgr. Filipem Hajným, advokátem se sídlem Praha 10 – Vršovice, Moskevská 532/60, o ochranu práv majitele ochranné známky, o ochranu dobré pověsti právnické osoby a ochranu před nekalou soutěží, k odvolání žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2014, č. j. 32 Cm 93/2012-222,

t a k t o :

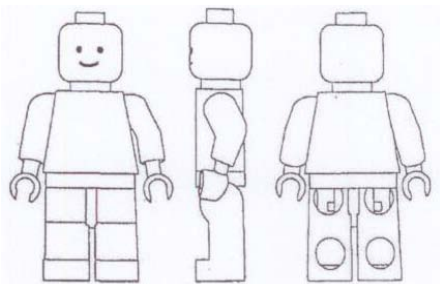
Návrh žalovaného na přerušování řízení se zamítá.

Rozsudek soudu prvního stupně se ve výrocích I. a II. potvrzuje, ve výroku III. mění tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Karla Čermáka, Ph.D., LL.M., 34.912 Kč.

Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradu nákladů odvolacího řízení do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Karla Čermáka, Ph.D., LL.M., 12.342 Kč.

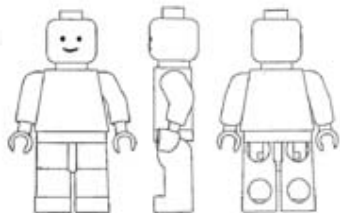
O d ů v o d n ě n í :

Soud prvního stupně shora označeným rozsudkem ve výroku I. uložil žalovanému povinnost zdržet se při své činnosti užívání figurek těchto tvarů:

, ve výroku II. uložil žalovanému povinnost po dobu 6 kalendářních měsíců na jeho stránkách www.pirati.cz v rubrice „Tiskové zprávy a stanoviska“ uveřejnit omluvu ve znění a formátu tam specifikovaném a ve výroku III. rozhodl o nákladech řízení tak, že uložil žalovanému povinnost do tří dnů od právní moci rozsudku zaplatit žalobci na jejich náhradu k rukám advokáta JUDr. Karla Čermáka, Ph.D., LL.M., 29.104 Kč.

Vyšel přitom z tvrzení žalobce o tom, že je součástí koncernu The LEGO Group of Companies a celosvětově proslulým výrobcem dětských stavebnic, je vlastníkem prostorových ochranných známek Společenství č. 50450 a 50518 zapsaných v podobě

pro třídy výrobků a služeb 9, 25 a 28. Dále tvrdil, že jeho mnoholeté podnikatelské a tvůrčí úsilí vyústilo v dosažení vnějšího vzhledu a rozměrů stavebnicových dílů LEGO, včetně předmětné minifigurky, jejíž vzhled se stal pro žalobce příznačným. Žalovaný je politickou stranou a v rámci volební kampaně před krajskými volbami v roce 2012 uveřejnil na serveru YouTube audiovizuální spot „Vypustíme kaprům rybník!“, který je počítačovou animací, v níž se objevovaly minifigurky LEGO, odkaz na www.pirati.cz a ryby s nápisy politických stran (ČSSD, ODS, TOP 09, KSČM). Protože žalobce nechce jako výrobce hraček být se žalovaným a jeho politickým programem jakýmkoli způsobem spojován, což spotřebitelé a obchodní partneři po zhlédnutí sporného spotu mohou dovodit, když se mohou např. domnívat, že žalobce žalovanou stranu sponzoruje a sympatizuje s jejím programem, vyzval žalovaného dopisem ze dne 29. 8. 2012, aby se závadného jednání zdržel, což žalovaný odmítl, k celé věci vydal tiskovou zprávu a veřejně oznámil, že tento závadný stav hodlá nadále udržovat. Teprve na základě soudem nařízeného předběžného opatření ze dne 9. 10. 2012, č. j. 2 Nc 1111/2012-13 volební spot učinil neveřejným, což ale podle smluvních podmínek serveru YouTube může znamenat i možnost, že ke spotu má přístup až dalších 50 uživatelů tohoto serveru, kterým žalovaný poslal pozvánku ke zhlédnutí tohoto videa. Má za to, že žalovaný popsaným

jednáním porušil jeho práva ze zapsaných ochranných známek, neoprávněně zasáhl dobrou pověst žalobce a jednal nekalosoutěžně. Domáhal se proto uložení povinnosti žalovanému zdržet se závadného jednání a poskytnout žalobci zadostiučinění ve formě omluvy. Žalovaný v obraně proti návrhu namítl, že jako politická strana má základní právo na svobodu projevu a svobodné šíření informací zaručené čl. 17 odst. 1 Listiny, že spor neobsahuje obchodněprávní aspekt, žalovaný není podnikatelem, ani soutěžitelem na trhu s hračkami. V projednávané věci pak nejde o obchodní styk, na který je právo vlastníka ochranné známky výlučně omezeno. Zdůraznil, že stěžejním programem žalovaného je boj proti rozšiřování práv k duševnímu vlastnictví, žalobce prezentuje svůj názor na ochranu duševního vlastnictví, která mu podle současné legislativy připadá nedostatečná a hlásí se k tomu, že by tato ochrana měla být ještě silnější. Spot samotný obsahuje legální kritiku státní politiky ochrany duševního vlastnictví a vyjadřuje nesouhlas s korupčními praktikami zavedených politických stran, když sporné figurky hrají pouze roli zábavného prvku, vytvářejícího kontrast dětských hraček se světem vysoké politiky. Jde o obecné spojení s libovolnými dětskými figurkami, nejde o spojení žalovaného s výrobky žalobce. Podle žalovaného ani neodpovídá tvrzení žalobce, že stojí mimo politiku a politické strany. Ve spotu použité minifigurky jsou generické a zaměnitelné s obdobnými výrobky jiných firem, jejich autor (příznivec žalovaného) vykonával své subjektivní právo na svobodu projevu a užití svého autorského díla, přičemž podobné figurky vyrábí další světoví výrobci. Ve vztahu k namítanému porušení práv vyplývajících z ochranné známky namítl, že ochranné známky žalobce nejsou zapsány pro politické propagační účely. Žalobce ve spotu není jmenován, proto žalovaný odmítá, že by mohlo dojít k zásahu do dobré pověsti žalobce. Spot samotný přitom žalobce nijak nepoškodil, navíc k neoprávněnému zásahu do dobré pověsti právnické osoby může dojít pouze tvrzením skutečnosti nebo hodnotovým soudem, ani jedno z toho předmětný spot neobsahuje. Namítl dále, že po zakoupení zboží, např. stavebnice LEGO, není spotřebitel v nakládání se zbožím nijak omezen. Konečně s odkazem na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 367/03 vyjádřil názor, že světoznámé korporace jsou povinny snést intenzivnější zásahy, než jsou povinny snášet neznámé firmy a neznámí lidé, velké korporace mají v tomto postavení podobné celebritám. Žalobcem nabízený dojem ze spotu, tedy o spojení žalobce a žalovaného, je podle žalovaného vyloučen již proto, že spot obsahuje odkaz na webovou stránku žalovaného, kde lze zjistit, že žalobce žalovaného nesponzoruje ani s ním nemá žádnou jinou vazbu.

Soud prvního stupně skutkový stav zjištěný z provedeného dokazování posoudil podle Nařízení Rady (ES) č. 207/2009, o ochranné známce Společenství (dále jen „Nařízení“), zák. č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách ve znění pozdějších předpisů, zejm. ust. § 8 a násl. a části první zák. č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví. Dále vycházel z právní úpravy nekalé soutěže obsažené v § 44 odst. 1, § 47 a § 48 zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obch. zák.“) a z právní úpravy obsažené v § 19b zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obč. zák.“) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Podle soudu prvního stupně užitím napodobenin typických výrobků žalobce ve volebním spotu mohla spotřebitelská veřejnost důvodně předpokládat spojení žalobce a žalovaného (například na bázi sponzorství) a tím i dojít k závěru, že žalobce s programem žalovaného sympatizuje. Ve vztahu k posouzení nároků z titulu ochrany průmyslových práv uvedl, že v předpisech použitý termín „užití v obchodním styku“ nelze vykládat úzce, bez přihlídnutí k širším souvislostem konkrétní kauzy, s tím, že je zřejmé, že výrobce hraček a politická strana jsou subjekty, které se na trhu běžně nepotkávají, avšak že nikdo (tedy ani politická strana) nesmí těžit z rozlišovací způsobilosti a dobrého jména ochranné známky. Podle soudu prvního stupně žalobcovy ochranné známky jsou známkami s dobrým jménem, tedy identifikují ho bez ohledu na druh

zboží nebo služeb. Žalovaný nepochybně užil ochranné známky způsobem, který lze označit jako užití v reklamě (pro dosažení svých politických ambicí), přičemž jen skutečnost, že je politickou stranou, nedává žalovanému legitimitu k zásahu do práv jiných subjektů. S odkazem na právní názor Vrchního soudu v Praze, vyjádřený v usnesení ze dne 18. 3. 2013, č. j. 3 Cmo 449/2012-50 soud prvního stupně uzavřel, že jednáním žalovaného došlo k neoprávněnému zásahu do práv žalobce k jeho ochranným známkám s dobrým jménem. Naopak důvodnost uplatněných nároků neshledal z titulu ochrany před nekalou soutěží, a to pro absenci znaku jednání v hospodářské soutěži. K tomu uvedl, že i když formálně by jednání žalovaného naplňovalo znaky speciálních skutkových podstat § 47 písm. c) obch. zák. (vyvolání nebezpečí záměny) a § 48 obch. zák. (parazitování na pověsti). Jednání žalovaného posoudil soud prvního stupně i jako zásah do dobré pověsti žalobce podle ust. § 19b obč. zák., s tím, že ve shodě s argumentací žalobce má za to, že žalobce není povinen prokazovat, že spot zhoršil nebo byl způsobilý zhoršit jeho pověst, nýbrž pro klasifikaci jednání jako neoprávněného zásahu do dobré pověsti postačuje možnost pověst právnické osoby poškodit. Dále se soud v odůvodnění rozsudku vyjádřil k jednotlivým obranným tvrzením žalovaného, která neshledal důvodnými a s konstatováním, že žalobcem zvolené prostředky ochrany jsou adekvátní, žalobě vyhověl. Ve vztahu ke zdržovacímu nároku připojil, že i nadále hrozí obava, že by ve svém jednání po zániku předběžného opatření žalovaný pokračoval, což je zřejmé z postoje žalovaného v řízení. Přiznané zadostiučinění ve formě omluvy pak podle soudu je namístě, neboť je přiměřenou satisfakcí žalobci a současně uveřejněním omluvy se veřejnost dozví, že žalobce politické aktivity žalovaného nepodporuje. Výrok o nákladech řízení odůvodnil soud odkazem na § 142 odst. 1 o.s.ř. a plnou náhradu nákladů řízení přiznal v řízení zcela úspěšnému žalobci.

Rozsudek v celém rozsahu napadl odvoláním žalovaný. Předně navrhl, aby řízení bylo přerušeno podle čl. 104 odst. 1 Nařízení, neboť probíhá řízení o návrhu na zrušení ochranných známek Společenství, jejichž porušení dovodil soud prvního stupně. Dále v obsahu odvolání, s odkazem na dosavadní argumentaci v řízení, uvedl ve vztahu k namítanému porušení práv z ochranných známek, že aby bylo možné žalovanému zakázat těžit z rozlišovací způsobilosti a dobrého jména ochranné známky, je nutno mj. splnit podmínku, že musí jít o užití v obchodním styku a musí se jednat o označení pro výrobky nebo služby. Zdůraznil, že činnost politických stran je činností zcela odlišnou od činnosti obchodní a že cílem volebního spotu nebyl hospodářský, nýbrž volební úspěch. Podle žalovaného ani širší ochrana ochranných známek s dobrým jménem nepůsobí mimo obchodní styk a nepůsobí ani proti těm označením, která v daném konkrétním případě neoznačují výrobky nebo služby. V návaznosti na to je podle žalovaného nesprávný závěr soudu o tom, že žalovaný nepochybně užil ochranné známky i způsobem, který lze označit jako užití v reklamě. Žalovaný zdůraznil, že předmětný spot je projevem jak politickým, tak uměleckým, vytkl soudu, že tuto skutečnost nijak nezohlednil a rozhodl tak, jako kdyby zesílená („nadústavní“) ochrana politických a uměleckých projevů neexistovala. Pokud soud vyjádřil přesvědčení, že právo k ochranné známce je silnější než právo na politický projev, považuje žalovaný takový závěr z hlediska požadavku demokratického právního státu za nepřijatelný. Ve vztahu k tvrzenému zásahu do dobré pověsti žalobce považuje žalovaný za nesprávný závěr soudu o tom, že užitím napodobenin typických výrobků žalobce ve volebním spotu mohl být u veřejnosti vyvolán dojem o spojení žalobce a žalovaného. Vytkl soudu prvního stupně, že nepředložil žádnou analýzu toho, kdo je spotřebitelskou veřejností ve vztahu k předmětnému spotu. Poukázal na definici průměrného spotřebitele podle rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 32 Odo 229/2006 ze dne 30. 5. 2007 a rozsudku Nejvyššího správního soudu ČR sp. zn. 7 As 125/2012 ze dne 27. 2. 2013 a uvedl, že průměrný divák spotu už před jeho zhlédnutím ví, že ve volební kampani žalovaný obvykle pracuje s tématem duševního vlastnictví a že často

používá kontroverzní nebo provokativní prostředky. Poukázal na to, že spot byl vysílán na kanálu České pirátské strany na serveru YouTube, který navštěvují vesměs mladí lidé, kteří politickou stranu žalovaného znají, nebo o ní a její program alespoň někdy slyšeli. Žalovaný považuje za nepředstavitelné, že by se průměrný divák po zhlédnutí spotu začal domnívat, že žalobce politickou stranu žalovaného sponzoruje nebo s ní sympatizuje. I pokud by k vyvolání takového dojmu došlo u někoho, kdo přitom neudělal nic, aby si tuto domněnku ověřil, pak jde podle žalovaného o problém konkrétního diváka, nikoliv žalovaného, neboť není jeho povinností uveřejňovat v rámci své kampaně pouze takové spoty, které pochopí všichni stejně. Argumentaci soudu prvního stupně o tom, že „zásah žalovaného je hodnotovým soudem, neboť zřetelně spojuje žalobce s žalovaným a jeho ve spotu prezentovanými právními názory prostřednictvím napodobenin výrobků žalobce“, má žalovaný za nesrozumitelnou a znovu zdůraznil, že pokud spot v někom vyvolá dojem o podpoře žalobce nebo jeho sympatizování se žalovaným, stane se tak pouze nepravděpodobnou náhodou, zcela mimo rámec standardu průměrného spotřebitele. Dále zdůraznil, že cílem kritiky ve spotu nebyl žalobce, ale stát a jeho tolerance vůči různým formám zneužívání prav k duševnímu vlastnictví pro účely, kterým tato práva sloužit nemají. Podle žalovaného žalobce svým postupem vůči žalovanému dal předmětnému spotu nový obsah, dal najevo, že hodlá svá práva zneužívat přesně tím způsobem, který žalovaný od počátku své existence kritizuje a před jehož tolerancí varuje. Žalovaný má za to, že ve věci jde o principiální rozdíl v názorech účastníků na žádoucí rozsah ochrany duševního vlastnictví a vytkl soudu prvního stupně, že namísto toho, aby vyšel z presumpce dovolenosti umělecko-politického projevu politické strany ve volební kampani, vyšel naopak z presumpce jeho nedovolenosti. Výhrady vnesl i k formulaci zdržovacího výroku s tím, že tento zakazuje žalovanému to, aby při své činnosti užíval figurky uvedených tvarů i tehdy, pokud si tyto figurky koupí v obchodě do svého vlastnictví. Uložení takové povinnosti nemá podle žalovaného oporu v hmotném právu. Navrhl proto, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil a žalobu v celém rozsahu zamítl.

Žalobce ve vyjádření k odvolání uvedl, že pro přerušení řízení není důvod s ohledem na procesní situaci v řízeních o návrhu na zrušení ochranných známek Společenství č. 50450 a č. 50518, jejichž vlastníkem je žalobce a dále proto, že porušení ochranných známek žalobce nebylo jediným důvodem pro vyhovění žalobě. Za nesprávnou má argumentaci žalovaného ohledně výkladu pojmu obchodní styk s tím, že pokud žalovaný vychází z rozsudku Soudního dvora EU ve spojených věcech C-236/08 – C-238/08 (Google vs. Louis Vuitton) a dovozuje nutnost naplnění tří podmínek, aby bylo možné na jeho straně hovořit o užití ochranné známky v obchodním styku, pak žalobce s úzkým pojetím pojmu obchodní styk, tak jak jej interpretuje žalovaný, nesouhlasí a domnívá se, že kontury tohoto pojmu ani v judikatuře Soudního dvora EU nejsou stanoveny takto ostře. Odkázal v tomto smyslu na rozsudek Soudního dvora EU ve věci C-442/07 (Verein Radetzky vs. Orden), z něhož vyplývá, že i nezisková organizace může mít ochrannou známku, přičemž pokud by platila definice obchodního styku žalovaného, pak by v tomto rozsudku citované činnosti nemohly být pod tento pojem vůbec zařazeny. Žalobce zdůraznil, že snaha o dosažení zisku není pojmovým znakem institutu obchodního styku. Podle názoru žalobce Nařízení používá pojem obchodní styk jako neurčitý právní pojem a legislativní zkratku pro široký okruh hospodářských činností, které nelze předem a vyčerpávajícím způsobem definovat. Je tedy nutné v každém jednotlivém případě posuzovat, zda konkrétní činnost lze pod takový neurčitý pojem podřadit či nikoliv, s přihlédnutím k účelu právní úpravy ochranných známek. Dále žalobce odkázal na rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci C-206/01 (Arsenal), které má za významné zejména z hlediska vymezení rozsahu výlučného práva vlastníka ochranné známky a předpokladů pro plnění funkce ochranné známky, a upozornil, že i samotná možnost (potencialita) zásahu do

funkce ochranné známky je protiprávní. Účel, za kterým užil ochranné známky žalobce žalovaný, nelze podle žalobce označit za čistě popisný (deskriptivní), šlo o využití známosti a popularity výrobků žalobce pro sebepropagaci a propagaci politického programu. Pokud žalovaný popírá hospodářský (ekonomický) rozměr činnosti politických stran a dovozuje, že činnost politických stran je zcela svébytná, nepodléhající známkoprávní regulaci, pak by podle žalovaného nebylo možné, aby i politické strany měly registrovány ochranné známky, jak tomu ve skutečnosti je. Žalobce je přesvědčen, že i činnost politických stran má hospodářský rozměr, neboť strana se obrací k veřejnosti jak s politickým programem, tak i za účelem získávání dobrovolných příspěvků a darů na svou činnost. Jestliže přichází žalovaný s konceptem privilegovaného postavení politických stran, který je, dle jeho názoru, založen na zvláštním postavení soutěže politických stran v rámci právního řádu a zastává názor, že soutěž politických stran je svobodnější, než soutěž hospodářská, z čehož zřejmě dovozuje vyloučení jeho povinnosti respektovat práva k zapsaným označením třetích osob, pak podle žalobce posuzování míry „svobodnosti“ jednotlivých typů soutěže nemá smysl právě s ohledem na odlišnou povahu těchto soutěží, což však neznamená, že by mezi soutěží politických stran a hospodářskou činností, potažmo hospodářskou soutěží, nebyly styčné plochy a průniky. Zdůraznil, že žalovaný zcela dobrovolně vstoupil sám do soutěže hospodářské, nikoliv politické, a to tím, že použil napodobeniny figurek LEGO, jejichž známosti si musel být vědom. Žalobce nesouhlasí s názorem žalovaného, že předmětný audiovizuální spot je projevem výsostně politickým a uměleckým a zdůraznil, že spot se obracel k veřejnosti a snažil se získat podporu pro politickou stranu, tedy jako každé soutěžní chování i uveřejněný spot žalovaného se snažil o získání prospěchu oproti ostatním soutěžitelům, a to i ve formě získání podpory a darů pro financování politické strany. Bylo to rozhodnutí žalovaného, který užil ve spotu chráněné označení žalobce, využít při propagaci politické strany ochrannou známku třetí osoby. Pokud jde o argumentaci žalovaného ve vztahu k posouzení věci z titulu ochrany dobré pověsti, nesouhlasí žalobce s vymezením okruhu diváků spotu, jak ho učinil žalovaný, s tím, že žalovaný zcela pomíjí možnost, že by spot mohla shlédnout i osoba, která žádnou předchozí zkušenost se žalovaným nemá, což samozřejmě vyloučit nelze. Žalobce ani nevidí žádný logický důvod, proč by asociace mezi žalobcem a žalovaným při použití figurek byla vyloučená a zdůraznil, že žalovaný neučinil nic, čím by navození takové asociace zabránil. Žalobce souhlasí se závěrem soudu prvního stupně, že z audiovizuálního spotu žalovaného není vůbec patrné, že jeho vyznění spočívá v kritice státní politiky ochrany duševního vlastnictví, tento výklad žalovaného považuje za účelový a argumentaci v tomto směru za nepřesvědčivou. Žalobce rovněž souhlasí s názorem soudu prvního stupně, že politické názory žalovaného na právní ochranu duševního vlastnictví nejsou pro právní posouzení sporu relevantní. Relevantní jsou platné právní normy a nikoliv normativní představy některého z účastníků. Pokud se žalovaný v odvolání snaží navozovat dojem, že tento spor má politický aspekt, pak žalobce zdůraznil, že nemá žádný zájem na tom, aby tento spor využíval pro politické cíle. Žalobce má rovněž pochyby o tom, že v případě politické strany lze hovořit o „uměleckém projevu“, když autorsky chráněná umělecká díla může vytvořit jen člověk a politická strana jako právnická osoba může pouze získat práva k jejich užití. Proto výtky žalovaného v tom smyslu, že soud prvního stupně nevycházel z presumpce dovolenosti ochrany umělecko-politického projevu politických stran, považuje žalobce za nedůvodné. Žalobce považuje rozsudek soudu prvního stupně za správný a navrhl, aby ho odvolací soud potvrdil.

Žalovaný se v replice na vyjádření žalobce ztotožnil se žalobcem v tom, že pojem obchodní styk je do určité míry neurčitý, ale nesouhlasí s tím, že by do něho měl být zahrnut rovněž předmětný spot žalovaného. K argumentaci žalobce (s citací rozsudku Soudního dvora EU ve věci Verein Radetzky vs. Orden) uvedl, že žalobce zatajil, že ochranné známky

vlastněné neziskovou organizací byly v daném případě zapsány pro údržbářské služby, kulturní činnosti a sociální služby (bod 8 rozsudku). Tyto činnosti nemusí být běžně chápány jako obchodní styk, zejména když nejsou vykonávány se záměrem dosáhnout zisku. Protože však pro tyto činnosti lze zapsat ochrannou známku, lze dovodit, že z hlediska práva ochranných známek se o obchodní styk může jednat, byť neziskový. To však neplatí pro politickou činnost, pro kterou ochrannou známku vůbec zapsat nelze. Z rozhodnutí Arsenal je podle žalovaného významné stanovisko generálního advokáta, v němž je obsažen výklad pojmu „obchodní styk“ (course of trade), z něhož žalovaný dovoduje, že užití označení v předvolebním spotu politické strany není užitím v obchodním styku. Uvedl dále, že netvrdil, že by politické strany nebyly povinny respektovat práva k ochranným známkám třetích osob, ale že použil chráněné označení způsobem, který právní řád dovoluje. Právní relevance kontextu, v němž byl projev žalované učiněn, vyplývá podle žalovaného z judikatury Evropského soudu pro lidská práva v oblasti svobody projevu (rozsudek ESLP ve věci PETA Deutschland v. Německo, ze dne 8. 11. 2012, rozsudek ESLP ve věci Hoffer a Annen v. Německo, ze dne 23. 1. 2011, rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Mouvement raélien suisse v. Švýcarsko, ze dne 13. 7. 2012, rozsudek ESLP ve věci Castells v. Španělsko, ze dne 23. 4. 1992).

K tomu žalobce uvedl, že stanovisko generálního advokáta ve věci Arsenal není v rozporu s jeho právním názorem, že však v citovaném rozhodnutí nebyla řešena problematika užití ochranné známky v politické kampani.

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací v souladu s čl. II bod 2. zák. č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, přezkoumal podle § 212 a násl. zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění platném do 31. 12. 2013 (dále jen o.s.ř.) rozsudek soudu prvního stupně a dospěl k závěru, že odvolání žalovaného není důvodné.

Předně odvolací soud zamítl návrh na přerušení řízení, neboť neshledal důvody pro postup navržený žalovaným. Ke dni rozhodování odvolacího soudu byla řízení o zrušení ochranných známek, o něž žalobce své nároky opírá, skončena (jak žalobce doložil, byť tato skutečnost dosud nebyla zaznamenána v rejstříku). To je podstatné zejména v případě ochranné známky Společenství č. 50450, jejíž vyobrazení zcela odpovídá vyobrazení figurky, jejíž užívání se má žalovaný podle napadeného rozsudku zdržet. Za této situace nejsou splněny podmínky stanovené v čl. 104 Nařízení a návrh na přerušení řízení tak není důvodný. Dále je třeba uvést, že podle názoru odvolacího soudu měl soud prvního stupně k dispozici dostatek skutkových zjištění pro rozhodnutí ve sporu, z těchto zjištění i odvolací soud vycházel a pro stručnost na ně, jak jsou obsažena v odůvodnění napadeného rozsudku, odkazuje. Nadto lze uvést, že po skutkové stránce věci ani mezi účastníky řízení nebyl spor o tom, že žalobce je vlastníkem označených ochranných známek Společenství, výrobcem hraček (mj. stavebnice LEGO) a že žalovaný uveřejnil předmětný volební spot. Sporné mezi účastníky bylo právní posouzení. Již zde lze uvést, že se odvolací soud ztotožnil i s právními závěry soudu prvního stupně, pokud ten dovodil, že vytýkaným jednáním žalovaný zasáhl do práv žalobce z ochranných známek a neoprávněně zasáhl do jeho dobré pověsti.

Předmětem přezkumu odvolacího soudu bylo rozhodnutí soudu prvního stupně, jímž uložil žalovanému povinnost zdržet se specifikovaného závadného jednání a poskytnout žalobci zadostiučinění ve formě omluvy. Žalobce tyto nároky uplatnil, jak shora uvedeno, z titulu ochrany práv majitele ochranné známky, dále z titulu ochrany před neoprávněným zásahem do dobré pověsti a z titulu ochrany před nekalou soutěží. Soud prvního stupně proto

správně věc posoudil podle Nařízení Rady (ES) č. 207/2009, o ochranné známce Společenství, zák. č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách ve znění pozdějších předpisů, zák. č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, rovněž správně aplikoval příslušná ustanovení zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Lze pouze doplnit, že s ohledem na uplatněný zdržovací nárok (nárok „pro futuro“) měl soud prvního stupně aplikovat i ust. § 135 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, nicméně vzhledem k tomu, že tato úprava se zásadně neliší od dříve platné úpravy obsažené v § 19b odst. 2 a 3 obč. zák., nejde o pochybení, které by mělo vliv na věcnou správnost rozhodnutí. Úkolem soudu prvního stupně bylo posoudit, zda došlo vytýkaným jednáním žalovaného k porušení průmyslových práv žalobce, k neoprávněnému zásahu do dobré pověsti žalobce a zda toto jednání žalovaného lze klasifikovat jako jednání v rozporu s generální klauzulí nekalé soutěže podle § 44 odst. 1 obch. zák., popř. i naplnění některé ze speciálních skutkových podstat nekalé soutěže. Dále to, zda v důsledku jednání žalovaného vznikla žalobci nemajetková újma a v návaznosti na to posoudit, zda žalobcem požadované zadostiučinění je přiměřené rozsahu a závažnosti vzniklé nemajetkové újmy. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že z titulu ochrany před nekalou soutěží žaloba důvodná není, její důvodnost shledal z titulu ochrany dobré pověsti právnické osoby a v jednání žalovaného dovodil i zásah do práv vyplývajících pro žalobce z jeho ochranných známek. Vzhledem k tomu, že proti závěrům soudu prvního stupně o nedostatku soutěžního vztahu či soutěžního záměru v jednání žalovaného (jako nutného předpokladu kvalifikace vytýkaného jednání jako jednání nekalosoutěžního) námitky vzneseny nebyly, zaměřil se i odvolací soud výhradně na posuzování správnosti závěru soudu prvního stupně o důvodnosti žaloby ze zbyvajících dvou právních titulů.

Pokud jde o posouzení uplatněných nároků z titulu ochrany práv majitele ochranných známek, ztotožňuje se odvolací soud se závěry soudu prvního stupně, že použitím figurky identické s figurkou, jejíž tvar je formálně chráněn pro žalobce ochrannými známkami, žalovaný jednal v rozporu s ust. § 8 zák. č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách. Ochranné známky žalobce jsou známkami s dobrým jménem a užití označení, která jsou těmito známkami chráněna, bez souhlasu vlastníka ochranných známek, je podle § 8 odst. 2 písm. c) zák. č. 441/2003 Sb. zapovězeno bez ohledu na podobnost výrobků či služeb, na nichž bylo chráněné označení použito, a výrobků či služeb, pro něž je známka zapsána. V daném případě došlo k použití chráněného označení ve volebním spotu. I podle odvolacího soudu je takové použití třeba kvalifikovat jako užití v obchodním styku a argumentace žalovaného v tomto směru je zjevně účelová. Není sporu o tom, že záměrem předmětného volebního spotu bylo přilákat co nejvíce potenciálních voličů a zajištění co největšího úspěchu žalovaného ve volbách. Není sporu ani o tom, že politická soutěž má i své hospodářské stránky, mj. proto, že podle počtu voličů je stranám rozdělován příspěvek ze státního rozpočtu. Předvolební spot tak má do jisté míry i rysy reklamního spotu a odvolací soud proto nemá výhrady ani proti závěru soudu prvního stupně, že žalovaný chráněné označení užil i způsobem, který lze označit jako užití v reklamě. Pokud žalovaný vytýkal soudu prvního stupně, že předmětný spot je projevem jak politickým, tak uměleckým, a že soud z tohoto pohledu věc neposuzoval, pak ovšem nevzal v úvahu, že v předmětném spotu nejde o karikaturu, ale o zcela cílené použití figurky (výrobku žalobce) a současně chráněného označení. Žalovaný přitom ani takový způsob užití figurky ve spotu nezpochybňoval, jak je zřejmé z jeho podání založených ve spise. Nejde tedy o případ, kdy by např. umělec vtípnou karikaturou hodlal poukázat na některé aspekty chování politika, ale o prezentaci politického programu žalovaného na příkladu flagrantního porušení průmyslových práv. Takový projev nepochybně nemůže požívat právní ochrany. Ve shodě se soudem prvního stupně tak má i odvolací soud za to, že

nárok na zdržení se závadného jednání a poskytnutí zadostiučinění ve formě omluvy je zcela v souladu s ust. § 4 a § 5 zák. č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví.

Odvolací soud se se soudem prvního stupně ztotožňuje i v posouzení vytýkaného jednání jako neoprávněného zásahu do dobré pověsti žalobce. Pokud jde o dobrou pověst právnické osoby, lze připomenout, že dobrá pověst právnické osoby patří k několika osobním právům, která jsou právnickým osobám přiznávána. V souladu s obecně uznávanou presumpcí poctivosti jednání subjektů práva se předpokládá rovněž, že právnická osoba má dobrou pověst do té doby, dokud není proveden úspěšně důkaz opaků. Existence dobré pověsti žalobce žalovaným zpochybněna nebyla a soud prvního stupně se proto správně zabýval tím, zda konkrétním vytýkaným jednáním žalovaný neoprávněně do dobré pověsti žalobce zasáhl, jinými slovy, zda jeho jednání bylo objektivně způsobilé snížit vážnost žalobce. Úroveň vážnosti je přitom „měřena“ pohledem veřejnosti na konkrétní osobu, o jejíž vážnost se jedná. Je třeba připomenout, že právo na svobodu projevu a šíření informací patří mezi základní práva (čl. 17 Listiny základních práv a svobod) a zaručují právo každého vyjadřovat své názory a činit hodnotící soudy. Obecně pak platí, že má-li být svoboda projevu kritizující osoby omezena rozhodnutím soudu, musí být prokázáno, že kritika nebyla vyřčena v dobré víře nebo nešlo o „fair“ kritiku. Presumpcí dovolené kritiky je chráněn toliko hodnotící úsudek, nikoli tvrzení faktů, jejichž pravdivost musí naopak prokazovat sám kritik – obdobně viz Nález Ústavního soudu IV. ÚS 23/05. Zde je třeba uvést k námitce žalovaného, že sice typickým projevem neoprávněného zásahu do dobré pověsti právnické osoby je uvedení nepravdivých tvrzení nebo nepodložených hodnotících úsudků, nelze však vyloučit ani jinou formu projevu, tedy ani použití označení chráněného a příznačného pro žalobce. Soud prvního stupně dospěl ke správnému závěru, že užití předmětné figurky ve spotu žalovaného mohlo vyvolat dojem o propojení žalobce a žalovaného. Takové spojení žalobce odmítá, nechce být se žalovaným jako politickým subjektem a jeho programem spojován. Jestliže tedy žalovaný jednal tak, že mohl vyvolat dojem, který je pro žalobce nežádoucí, pak je zjevné, že jde o jednání, které je objektivně způsobilé žalobce poškodit. Námitka žalovaného, že průměrný divák jeho spotu takový mylný dojem získat po zhlédnutí spotu nemůže, není důvodná, stejně jako námitka, že návštěvníci serveru YouTube, kde byl spot uveřejněn, žalovaného znají nebo o něm a jeho programu mají povědomí. Účelovost této námitky je zcela evidentní již z toho, že žalovaný jako politický subjekt jistě nemá zájem o to, aby jeho program znala uzavřená skupina jeho dosavadních příznivců, ale naopak právě prostřednictvím volebních spotů (stejně jako každá jiná politická strana) se snaží na svou stranu získat i nové příznivce. Vyvolání mylné domněnky o propojení žalobce a žalovaného tak nelze vyloučit a jednání žalovaného, které tuto mylnou domněnku může vyvolat, tak jako jednání objektivně způsobilé žalobce poškodit, je třeba hodnotit jako neoprávněný zásah do dobré pověsti žalobce. Lze uzavřít, že pokud žalovaný svým předvolebním spotem chtěl kritizovat stav právní úpravy průmyslových práv a rozsah jejich ochrany, pak ovšem se přitom dopustil nejen zásahu do průmyslových práv žalobce, ale neoprávněně zasáhl i do jeho dobré pověsti. I z titulu ochrany dobré pověsti právnické osoby tak jsou uplatněné nároky důvodné. Soud prvního stupně přitom ve vztahu ke zdržovacímu nároku správně poukázal na hrozbu opakování závadného jednání, když žalovaný v něm (dočasně) ustal na základě nařízeného předběžného opatření a v průběhu řízení nic nezměnil na svém postoji o legálnosti takového počínání. Neobstojí ani námitky žalovaného o nepřiměřenosti zákazu vysloveného ve výroku I. Žalovaný je politickou stranou, a pokud se zákaz týká „jeho činnosti“, pak je zcela nepochybně vyjádřeno, že se vztahuje k obvyklým projevům činnosti politické strany, nikoli ke „hrám se zakoupenou figurkou“. Pokud jde o přiznané zadostiučinění ve formě omluvy, i podle odvolacího soudu tento nárok žalobci náleží. Byť žalobce netvrdil a neprokazoval vznik zásadní nemateriální újmy, ve svých tvrzeních se věnoval spíše hrozbě

vzniku újmy, než jejímu vlastnímu vyjádření, je však třeba přihlídnout k tomu, že v případě prokázání neoprávněného zásahu do dobré pověsti je přiznání zadostiučinění v morální formě (tedy poskytnutím omluvy) namísto takřka vždy, neboť újma spočívající v poškození image právnické osoby je téměř vždy nevyhnutelným důsledkem neoprávněného zásahu do dobré pověsti. Ostatně sama existence neoprávněného zásahu do dobré pověsti je podmíněna tím, že vytýkané jednání je objektivně způsobilé nemajetkovou újmu dotčené osobě přivodit.

S ohledem na shora uvedené proto odvolací soud napadený rozsudek ve výrocích I. a II. podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil.

Pokud jde o výrok o nákladech řízení mezi účastníky (výrok III.), soud prvního stupně sice správně rozhodl podle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. a jejich plnou náhradu přiznal v řízení zcela úspěšnému žalobci, nesprávně však určil výši náhrady nákladů, když aplikoval ust. § 9 odst. 3 písm. d) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, pro určení výše odměny advokáta. Podle odvolacího soudu je třeba odměnu advokáta určit podle § 9 odst. 4 písm. a) o.s.ř. a žalobci tak náleží za řízení před soudem prvního stupně náhrada nákladů řízení v celkové výši 34.912 Kč za 8 úkonů právní služby po 3.100 Kč a 8 režijních náhrad po 30 Kč podle § 13 advokátního tarifu, vše se zvýšením o DPH, dále náhrada zaplaceného soudního poplatku ve výši 2.000 Kč. Odvolací soud proto výrok III. rozsudku soudu prvního stupně za použití analogie § 220 odst. 1 o.s.ř. změnil, jak uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. a v odvolacím řízení zcela úspěšnému žalobci byla přiznána plná náhrada nákladů sestávající z odměny za 3 úkony právní služby po 3.100 Kč a 3 režijních náhrad po 300 Kč podle advokátního tarifu, vše se zvýšením o DPH. Platební místo náhrady nákladů řízení je určeno podle § 149 o.s.ř.

Poučení: Dovolání proti tomuto rozhodnutí lze podat za podmínek § 237 o.s.ř. ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Městského soudu v Praze. Přípustnost dovolání (§ 237 až 238a o.s.ř.) je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat jeho splnění v exekučním řízení.

V Praze dne 17. června 2015

Mgr. Jiří Čurda, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Eva Husáková